

בעזחשי"ת

קִרְבָּה אֶל

נַפְשֵׁי גְאֻלָּה

♦ פרשת תצוה תשפ"ד ♦

מאמר הכנה לקידוש

מבאר איך כל יהודי שותף ממש להקב"ה במעשה בראשית

♦ קידוש עם ה'מאור עיניים' ♦

שיעור בסיפורי מעשיות

מעשה ב' ממלך וקיסר - תפילה או השתדלות

התבוננות בספר התניא

פרק א' חלק ז'

♦ נאמנות - יסוד ה'שלוש בית' ♦

גליון ל"ה

להארות והערות:

ר' יהואל יהושע פרישמן: 052-766-2543

לקבלת החוברת בדוא"ל: a7662543@gmail.com

עיצוב ועימוד:

גפנים - 052-7648003

מאמר הכנה לקידוש

מכאן איך כל יהודי שותף ממש
להקב"ה כמעשה בראשית

פרשת תרומה

טופס אישור בניסה

כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות

רעמי המנועים נשמעו היטב בכל האזור, הדחפורים עשו את מלאכתם נאמנה ועמלו קשות על פירוק הבית הישן והרעוע. קומה אחר קומה הופכים לתילי עפר.

גם אחרי שמכל הבנין הגדול לא נשאר זכר, נותרה עדיין עבודה רבה לעקור את היסודות הישנים והרקובים מעומק האדמה. יש לחפור לעומק האדמה, ובדרך לא דרך לחלץ את היסודות המעופשים.

עבודת ההריסה נגמרה, ושוב נשמעים קול הלמות הפטישים. כעת יש לבנות את הבניין מחדש. משאיות ופועלים לרוב גודשים את השטח, בניהולם של הקבלנים ומנהלי העבודה. והנה לאחר חודשים של עבודה מאומצת, התוצאות מרנינות כל לב. הנה מתנשא בנין רב קומות ברוב פאר והדר.

כל העיניים נשואות לבניין החדש והמפואר, וכולם ממתנינים בכיליון עיניים, מתי יתחיל שלב השיווק והדירות המיוחדות יעמדו למכירה. אבל משום מה העסק מתעכב. עוד יום עובר ועוד יום, והבניין ניצב ריק ושומם. מה קרה? למה מחכים?

אכן, הבניין בנוי לתלפיות, הכל מוכן ומזומן לסעודה, אבל עדיין דרושים אי אלו אישורים חיוניים, אשר בלעדיהם לא ניתן להיכנס לבניין. צריכים את אישור חברת החשמל, את אישור פיקוד העורף, כיבוי האש וכו'. (טופס 4 בשפה המדוברת). אישורים המעידים כי אכן הדירות ראויים למגורים וכי אכן אפשר להכנס לגור בהן. בטרם יתקבלו האישורים, לא יהיה שייך להתגורר במקום.

זכינו, ומשמיא גילו לנו את סודם של ימים גדולים אלו בהם אנו עומדים, ימי השובבי"ם ת"ת! בימים אלו משתדל כל אחד להוסיף בתורה ובעבודה, בשעות לימוד רצופות, באמירת תהלים ובתפילות באריכות בכח ובקול, ועוד חיזוקים וגדרי קדושה והתעלות.

כפי שגילו לנו צדיקי הדורות, בשנה מעוברת זוכים אנו לכח גדול יותר לתקן את כל הפגמים, כאשר התיקון נמשך גם לפרשיות תרומה ותצוה. ויש להבין מה עניינים של פרשיות אלו שהינם מסוגלים ביותר לתיקון.

הנה כאשר יהודי פוגם רח"ל, הרי נבנה ממעשיו בנין לקליפות. עבודת התשובה היא לנתץ ולשבר את אותו בניין, ולא זו בלבד, אלא עלינו אף לעקור את יסודותיו ושורשיו של אותו בנין טמא. כי יתכן ויצליח האדם לשבר ולנתץ את בנין הטומאה, אבל השורשים עדיין טמונים בעומק, ונדרשת עבודה מיוחדת כדי לשרש אחריהם.

לשם כך נתן לנו הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו את ימי השובבי"ם, בהם כח התשובה חזק ואדיר יותר מבכל השנה, וימים אלו הם כמין 'דחפור' עוצמתי שיכול לעקור את הרע מן השורש והיסוד, ולפנות ולנקות את השטח עד שנוכל לבנות בנין טהור ונקי לה' יתברך.

והנה תתכן מציאות שיהודי משקיע כוחות עצומים לעלות ולהתעלות בעבודת ה' יתברך, ולמרות זאת הוא נשאר 'מחוץ לבניין'. הוא עדיין אינו רואה שאכן כל ציר חייו נסוב סביב עבודת ה'. הוא לא מרגיש שכל מהותו הפכה למהות של קדושה וקרבת ה', ונפשו בשאלתו: וכי מה לא עשיתי כראוי? והרי כל כך התאמצתי והתייגעתי בשבירת הכוחות הרעים מחד גיסא, ומאידך בבניית בנין של קדושה בנפשי. למה זה אפוא עדיין אינני מצליח להיכנס פנימה?!

התשובה לשאלה זו היא כאמור לעיל. גם אחרי כל העבודה בסילוק הרע ובבניית הטוב, עדיין נדרש אישור שאכן הדירה ראויה למגורים. בטרם יכנס הקב"ה להשרות את שכנתו בדירה שבנית לשמו, הוא חפץ לראות שהיא אכן נבנתה כפי 'הזמנת הלקוח'... שהיא אכן ראויה להיות לו דירה בתחתונים, וכי היא ראויה להיות מכון להשראת שכנתו.

בפרשת השבוע מפורטים החומרים שנדרשו לשם הקמת המשכן, החל מזהב וכסף וכלה בעורות עיזים ותחשים. למדנו כאן את הסוד להשראת השכינה, והוא יסוד חשוב ועצום: לשם בניית המשכן לקב"ה בעולם, נדרש מכל אחד להביא את אשר בכוחו ויכולתו להביא! אם לפי מצבך ויכולותיך אתה מסוגל להביא עורות, הרי שזהו חלקך בעמלך! זה מה שאתה צריך להביא, ודרך תהיה בעולם השראת השכינה אשר יכולה להיות דווקא על ידי עורות אלו. ואילו חברך שמסוגל להביא זהב וכסף, ממנו נדרשת עבודה זו. אם תחשוק בעבודה שאינה כפי מה שדורשים ממך, הרי תחסר את השראת השכינה המיוחדת שצריכה לבוא דרכך ודרך מעשיך!

כי זאת יש לדעת: כלפי הקב"ה אין שום חילוק בין יהלומים לבין עורות אלים ועיזים! וכמו כן אין חילוק בין מי שמסוגל להגות כל ימיו בגמרא ופוסקים בעיון, לבין מי שלפי כוחותיו מסוגל לאמירת תהלים. אך זאת דורש מאתנו הקב"ה: כל אשר בכוחך עשה! וכאשר אכן יעשה כפי כוחותיו, ימשיך בזה את השראת השכינה כפי תפקידו להיות מרכבה לשכינה 'ושכנתי בתוכם' במעמדו ומצבו.

נשער בנפשנו לו היו כל בני ישראל מביאים נדבת לבם למשכן רק זהב, והלא מזהב לבד לא היה יכול להיבנות משכן... כך הוא גם בכל עבודת עם ישראל בעולם, יש ונדרשת מהאדם עבודה גדולה יותר, ויש שנדרשת דווקא עבודה שנראית כפשוטה יותר. והעיקר שכל מעשיו יהיו מתוך אמונה שהקב"ה שורה על המעשים שנעשים לשמו ולכבודו.

פרשיות תרומה-תצוה הרי הם מעין 'אישור כניסה' לבניין. כעת מקבלים את הידיעה כי ה' יתברך אכן רוצה ויכול להשרות עלי את שכינתו, וכי אני הוא ה'דירה בתחתונים' שהוא מתאוה אליה, גם אם מעשיי עדיין אינם בדיוק כפי שהייתי רוצה.

ככל הדברים והאמת האלו מתרחש גם מדי ליל שבת. היהודים אשר הוא הינם שותפים כביכול לקב"ה במעשה שמים וארץ, בוחנים את העניין, ומגיעים לידי החלטה כי אכן כן, אנו ראויים לכך והשכינה הקדושה יכולה לשרות עלינו. כעת מתקבל כביכול האישור להיכנס ולשרות בעולם. ומבלי אישור זה, נמנעת כביכול הכניסה לבניין.

עתה יובן היטב מדוע שבועות אלו, בהם קוראים אנו פרשיות אלו, ובפרט שבתותיהן,

נמצאים במעלה נשגבה במיוחד, אשר על כן הפליגו כל כך בספה"ק במעלתן על מעלת כל ימי השובבי"ם.

פרשת תצוה

קידוש עם ה'מאור עיניים'

התזמורת מנגנת ניגוני דבקות והתעוררות, החתן והכלה כבר מוכנים לגשת לחופה, המחותרים, הסבים, ואפילו האדמו"ר שליט"א מסדר הקידושין, כולם מצפים לקראת הרגע הגדול של הקמת בית נאמן בישראל. אבל משום מה העניין מתעכב... "הכל מוכן, למה מחכים?" שואל מאן דהו. "אכן כן, הכל מוכן, אבל למרבה הפלא דווקא ר' יענקל, אחד מעדי הקידושין נעלם לפתע, וכבר זמן ארוך שלא מצליחים לתפוס אותו!"

המחותרים כובשים את פניהם בקרקע בבושה ולא יודעים את נפשם. "הוא הרי יהודי ירא שמים ואחראי, מה אירע לו פתאום? כבר שלושת רבעי השעה שהוא נעלם וגם לא עונה בטלפון!"

ר' זרח, אחד המשתתפים, נענה בבדיחותא: "אולי הוא נלחץ מגודל התפקיד, ופנה לעסוק בתשובה?" ר' אבריימל - ידיד טוב של ר' יענקל - דווקא לוקח את הדברים ברצינות, גם הוא שם לב שכשר' יענקל התכבד להיות עד, הוא נתקף באימה וחרדה, והוא מתנדב לצאת לחיפושים. הוא מרים טלפון, ושיחתו נענית תיכף ומיד בזעקה: "ר' אבריימל! איזו השגחה עליינה, בדיוק אותך אני צריך עכשיו!"

ר' אבריימל: "מה קרה לך? כולם מחכים לך! איפה אתה?"

ר' יענקל: "מה אעשה, כבדו אותי להיות עד קידושין, והרי אני יודע ומכיר היטב את מצבי, וידוע שאני רחוק מאוד מדרגת צדיק, וכי איככה אוכל לגשת לחופה במצבי הזה. והלא אם אני לא אהיה עד כשר, לא יהיו כאן קידושין!"

ר אבריימל: נו, מה הבעיה? אז תחזור בתשובה ותבוא! כולם כבר מחכים לך!!!

ר' יענקל: זה בידוק הנקודה, זכור לי שאמרת לי פעם דיבור קדוש מאחד מתלמיד הבעל שם טוב על ענין זה, אבל אני לא מצליח להיזכר בכך!

ר' אבריימל: ראשית כל חוש ובא לחופה, הרי כולם מחכים לך, ובדרך אסביר לך את הענין.

הדברים מבוארים בספה"ק 'מאור עינים' על דברי הגמרא (קידושין מט:): 'המקדש אשה על מנת שאני צדיק, אפילו הוא רשע גמור הרי זו מקודשת מספק, שמא הרהר תשובה בלבו. הרי שדי בהרהור תשובה גרידא, והנה אתה צדיק גמור!

ר' יענקל: זאג נאר אבריימל, איך אפשר להבין דבר כזה? והרי רק עכשיו סיימנו עם עבודת ימי השובבי"ם, כמה שעות למדנו ברציפות! כמה תעניות דיבור, והשנה אפילו ערכתי תיקון פ"ד תעניות עם מקובל צדיק פלוני. וכי כל אלו מיותרים הם? וכי ברגע אחד אפשר לגמור עם הכל בכזו קלות!?

ר' אבריימל: הנה הציבור כבר התייאש מלחכות לך ופתחו בתפילת ערבית, ננצל את הזמן שנשאר כדי לבאר ולהבין את הענין?

ה'מאור עינים' מבאר שהלא העולם נברא בעשרה מאמרות על ידי דיבורו של ה' יתברך כביכול. אבל הרי תשובה קדמה לעולם, כשם שהרהור קודם לדיבור. וקודם בריאת העולם על ידי עשרה מאמרות, הרי טרם נברא הזמן, ואם כן התשובה היא לא דבר שתלוי בזמן, אלא ברגעא חדא מתקן הכל. כי אילו הייתה התשובה תלויה בזמן, הרי גם כל הזמן שבעולם לא היה מספיק כדי לתקן את אשר פגם. עכתו"ד.

נכון, את מה שקלקלת ושברת, עליך לתקן! אבל מהותה הפשוטה של התשובה היא, לשוב לה' ולהזכר בכך שאתה חלק אלוקה ממעל וחפץ ומשתוקק להידבק בו.

אדאיתין להכי אספר לך ר' יענקל מהרהורי ליבי בשבת העעל"ט שבת האחרונה דשובבי"ם. בטרם נעמדתי לקדש על היין עלו בי מחשבות: וכי כיצד זה יכול אני להעיד על בריאת שמים וארץ, כאשר אני יודע היטב את מעמדי ומצבי? וכי אני אכן כשר לעדות?

אכן, תיכף חיזקתי עצמי בדברי המאור עינים הנ"ל. אלא שאז התעוררתי להתבונן: מדוע אכן בחר הקב"ה דווקא בי להעיד לפניו?

ר' יענקל: גיוואלדיג! הרי בדיוק זה מה שאומר לנו המאור עינים! כי מה המהות של

עדות? להעיד על דבר מה שהתרחש וכעת הוא כבר לא נגלה לעין. אם כן מי הוא זה שיעיד על בריאת שמים וארץ, והלא באותו זמן לא נכח אף אחד שיוכל להעיד על כך?

רק מה? הרי ישראל עלו במחשבה תחילה, עוד לפני התורה והתשובה שקדמו לעולם. אם כן הרי אנחנו היחידים שיכולים להעיד על כך!

ר' אבריימל: אכן כך! אבל כדי שנוכל להעיד צריכים אנו להיות כשרים עדות. ואת זה אנו עושים על ידי הרהור תשובה. ומהו ההרהור תשובה? שהיהודי מתבונן: מי אני ומה חיי? הרי אני חלק אלוקה ממעל ממש! אני הוא נשמת ישראל שנבראה לפני המלאכים והשרפים ולפני כל העולמות העליונים! וכל העולמות שנבראו, עבורי הם נבראו! ואני הוא היחיד שיוכל להעיד על בריאת שמים וארץ, באשר אני היחיד שנכחתי במקום בשעת מעשה.

על ידי הרהור זה, הנה אנו נעשים 'צדיק גמור' ונעשים שותף במעשה בראשית!

ר' יענקל: נפלא! תמיד סברתי שהדיבורים האלו הם בגדר ווארט יפה או חיזוק טוב. כעת אני מבין זו אמת לאמיתה! זו המציאות הנכונה של תשובה!

ר' אבריימל: ובאשר לשאלתך על עניין הסיגופים והתעניות ושאר ענייני ודרכי התשובה, הזמן קצר אך אבאר לך זאת בקצרה: ראשית כל מחמת חלישות דעת הדעת, נדרש מעשה חזק שעל ידו תיחקק דעת זו היטב בליבו ובמוחו. כי אם לא ישנה את מעשיו, קרב לוודאי שלא יחזיק במעווי ידיעות אלו. ושנית, אמנם כדי להיות צדיק די בהרהור תשובה גרידא, לשוב אל המחשבה הראשונה של הבריאה, ישראל עלו במחשבה תחילה, המחשבה אשר משם נחצבה נשמת ישראל, אך כאמור בנוסף לכך עלינו לתקן את הפגמים והקלקולים, אבל כל לא מעכב מלהיקרא בשם צדיק גמור!

כאשר הכריזו כולם: "מקודשת מקודשת" הרהרו הנוכחים בלבם: היה שווה וכדאי האיחור הרב, כדי לחזות באור פניו המבהיקות של העד, בעל התשובה...

מעשה ב' ממלך וקיסר

- תפילה או השתדלות -

מעשה בקיסר אחד, שלא היה לו בנים. גם מלך אחד לא היה לו בנים. ונסע הקיסר על הארץ לשוטט לבקש אולי ימצא איזה עצה ותרופה להוליד בנים. גם המלך נסע כמו כן, ונזדמנו שניהם לפגוע אחד, ולא היו יודעים זה מזה. והכיר הקיסר בהמלך, שיש לו נמוס (של מלכות), ושאל אותו, והודה לו שהוא מלך. גם המלך הכיר בקיסר גם כן, והודה לו גם כן; והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים. ונתקשרו שניהם, באם שיבואו לביתם ויולידו נשותיהם זכר ונקבה באפן שיהיו יכולים להתחתן, אזי יתחתנו בין שניהם. ונסע הקיסר לביתו והוליד בת, והמלך נסע לביתו והוליד בן, והתקשרו הנ"ל נשפח מהם.

ושלח הקיסר את בתו ללמד, גם המלך שלח את בנו ללמד ונזדמנו שניהם אצל מלמד אחד, והיו אוהבים זה את זה מאד, ונתקשרו ביניהם, שישאו זה לזה. ונטל הבן מלך טבעת ונתן על ידה, ונתחתנו יחד. אחר כך שלח הקיסר אחר בתו והביאה לביתו. גם המלך שלח אחר בנו והביאו לביתו.

תהיה עבודתו ללא חיבור וללא הרגשת קשר.

להמחשת הדברים יש בנותן טעם להביא בזאת מעשה נורא מהבעל שם טוב הקדוש. אשר פעם אחת קרא לאחד מתלמידיו הקדושים והטיל עליו שליחות להביא עבורו יין מיוחד מבסרביא, והפקידו לעמוד על המשמר לראות שכל המלאכה נעשית בתכלית השמירה וההידור על הצד הטוב

בפרקים הקודמים דובר על החובה להכיר באמת שעבודת ה' מוכרחת להיות מורכבת הן ממידת הדין והן ממידת הרחמים. כי צריך להיות בין היהודי ובין הקב"ה גם קשר של אב ובנו, וגם קשר של מלך עם עבדו. ולא זו בלבד שאין בין שני הדרכים סתירה, אדרבה ללא חיבור נכון בין שניהם, הרי שקרוב הדבר שיפול מהרה ממדרגתו, וגם אם לא יפול לגמרי, על כל פנים

סיפור נורא זה מבטא מעט את האמור, כי אמנם מצד אחד מוכרחים להגיע לרחמי ה' ועזרתו, אבל בד בבד מוכרחים גם להשקיע את כל הכוחות בהשתדלות במסירות נפש עד קצה האחרון.

עוד התבאר שהדרך להגיע לחיבור זה היא על ידי תפילה בדרך של שפיכת הלב, אשר בכך מתחברות הנהגת האב עם הנהגת המלך.

אכן כאשר יוצא מאותו גן עדן של 'התבודדות' והתייחדות עם הקב"ה מתוך הכרה עמוקה ואמתית, הנה בבואו לביתו נשכחת מלבו ההתקשרות וההבטחה לחבר בין שתי הנהגות. שוב אינו זוכר שגם כאשר מדקדק בקלה כבחמורה עד חוט השערה, עדיין צריך לזכור גם את רחמי ואהבת ה'. וגם אם חי עם תחושת אהבה, חובה עליו לצרף גם את דקדוקי ההלכה עד קצה האחרון, כי זה בלי זה אי אפשר. גם אחרי שטועם את טעם האמת, שוב נשכחת היא מלבו, וחוזר לסבור כביכול יתכן לחיות בלי חיבור שני הדרכים.

ביותר. אותו תלמיד כמובן מסר נפשו בשליחותו מתוך הבנה שלוודאי גנוזות באותו יין כוונות נעלמות ונסתרות, ומי יודע אלו ניצוצות ונשמות צריכות להגיע אל תיקונם על ידי היין הזה.

אחרי חודשים ארוכים של עבודה מאומצת וקשה, יצא לדרכו לחזור מעזיבוזה. והנה על אם הדרך הופיע מולו קוזאק אכזר וחרבו שלופה בידו. "יהודי! מה בידך?!" זעק לעומתו. "בודאי מעוניין אתה להבריא יי"ש ולחמוק מתשולם המיסים!" לא הועילו דבריו של היהודי שאין זה אלא יין, והקוזאק תחב את חרבו בתוך החבית, טעם מהיין, התנצל והסתלק מהמקום...

היין נאסר לשתייה... עבודה של חודשים ארוכים ירדה לטמיון!

כשדמעתו על לחיו נכנס התלמיד למרן הבעל שם טוב ונפשו בשאלתו: "והלא כל כך מסרתי את נפשי כדי להביא למורי יין שמור ומהודר, למה זה אפוא עלתה לי כך?"

נענה לעומתו הבעש"ט הקדוש: "אכן שמירה מעולה שמרת בכל כוחך, אבל את עיקר השמירה וההשתדלות שכחת לעשות. שכחת להתפלל! כי אחרי כל הפעולות וההשתדלות צריך לזכור כי אם ה' לא ישמור יין, שווא שקד שומר, וכי רק בעזרתו תוכל להצליח בשליחותך".

וְשִׁלַּח הַקִּיסָר אֶת בִּתּוֹ לְלִמּוֹד, גַּם הַמֶּלֶךְ
שִׁלַּח אֶת בְּנוֹ לְלִמּוֹד וְנִזְדַּמְנוּ שְׁנֵיהֶם אֶצְלֵ
מֶלֶךְ לְלִמּוֹד אַחֶד.

זאת יש לדעת כי דעת נכונה זו אינה מופיעה בבת אחת, ואם אמנם בתחילה מופיע האור על אדם בדרך מתנה כדי שידע ויבין שישנה מציאות שכזו. אבל בהמשך יש לשלוח את הילד, דהיינו את ההמשך והנצחיות שלך, ללמוד. כי מלבד מה שכדי ללמוד ולהגיע לדעת זו, נדרש לימוד רב ועמוק, אף גם זאת נדרש לעשות שימוש חכמים. כשם שכדי לדעת את מקצועות ההלכה על בוריין צריך לקיים 'שימוש חכמים' לדעת את המעשה אשר יעשה. כי כדי ללמוד לעבוד את ה' באמת אין די בלימוד בביתו, אלא צריך ללכת ללמוד דרך ה' אצל הצדיקים אשר הם ה'מלומדים' האמתיים שמורים את הדרך כיצד לעבוד את ה' כראוי. שם אצל הצדיק, קולט היהודי בצורה פנימית וראויה את החיבור הנכון.

ובכל עת צריך היהודי לשוב ללימוד הא' ב' בעבודת ה', כי גם אחרי שכבר סבור שהוא כבר יודע ומבין כיצד צריך לעבוד את ה', עדיין עליו להבין שאין מדובר כאן בהשגה שכלית צוננת גרידא, אלא מדובר כאן בשכל אלוקי שצריך ללמודו אצל הצדיקים אשר אצלם הוא חי ומאיר כל העת.

לדוגמא: הנה במצוות שבת ישנם הלכות ומנהגים, זמירות ונוסחאות והרבה דברים חשובים. אבל יש את הנקודה של 'שבת קודש' שזהו העיקר! ה'מעין עולם הבא' שמאיר ביום השבת. את זה מקבלים ולומדים בהיכלי הצדיקים אשר הם המלומדים שמבארים זאת כראוי. כן הדברים גם בתפילה ובכל ענייני עבודת ה'. כי גם אחרי שמבין בשכלו מה ואיך צריך לעשות, עדיין צריך ללכת לתלמוד-תורה של הצדיקים ללמוד והבין מה זו תורה ומה היא תפילה.

וגם כאשר אין באפשרותו לכתת רגליו ללמוד מדרכי הצדיק, על כל פנים צריך תדיר להתחיל מחדש ולהתיישב בדעתו להשכיל היטב: מדוע אני לומד ומתפלל? כדי להתקרב לקב"ה ולעשות רצונו יתברך.

כך לא נשארים הדברים רק בגדר הסכם, אלא כבר נעשה התקשרות ממש. וְנִתְקַשְׁרוּ בֵּינֵיהֶם, שְׂיִשְׂאוּ זֶה לְזֶה. וְנִטַּל הַבֶּן מֶלֶךְ טַבַּעַת וְנָתַן עַל יָדָהּ וְנִתְחַתְּנוּ יַחַד. וגם אחר כל זאת טרם כלתה המלאכה, אלא אַחֲרֵיכֶן שִׁלַּח הַקִּיסָר אַחַר בִּתּוֹ וְהִבִּיאָהּ לְבֵיתוֹ. גַּם הַמֶּלֶךְ שִׁלַּח אַחַר בְּנוֹ וְהִבִּיאוּ לְבֵיתוֹ. כי אחרי שלומד אצל הצדיק את הדרך הנכונה, צריך לשוב ולחזור לביתו, ולעבוד על עצמו לקנות את הדברים בקניין נצחי.

כאן מתבאר באופן נוסף החיבור בין שתי הבחינות של המלך והקיסר, וההמשך של בן המלך ובת הקיסר, אשר הם ענין הגוף והנשמה, או ליתר דיוק הנפש האלוקית והנפש הבהמית, אשר הם המה החלקים הפנימיים של הגוף והנשמה. והנה לא יתכן שיהיה רק אחד מהם לחוד, כי לשלימות העבודה זקוקים לשניהם. והנה כשם שנתנית הטבעת מהחתן לידי הכלה הופכת אותם לגוף אחד, כמו כן גם הייחוד בין הגוף לנשמה נעשה על ידי נתנית הטבעת.

ענין הטבעת יובא בס"ד בהמשך בהרחבה, אך יובן כפי פשוטו בהקדם מה שראינו מנהג ישראל תורה, אשר בהגיע הילד לגיל מצוות, למרות היותו כעת מחויב בכל המצוות, הרי שעיקר העסק נעשה סביב מצוות תפילין, והלא דבר הוא.

התכונות בספר התניא

פרק א' חלק ז'

ה' לבני ישראל, מה חפץ מהם ה', לא שאלו ולא הציע שום מצוה? או איסור, אלא אנו אמרנו מיד נעשה ונשמע, היינו התבטלות ונאמנות, וזהו היסוד העיקרי ב'שלום בית' הוא הנאמנות בין אחד לשני, אם אין אחד סומך על השני אין שלום בית,

ה' בחר בנו כדי להיות לו לעם ולדורות – כביכול – כמו אשת חיל, שנכיר שאנו עמו וחלקו למרות שהוא בהסתר, ובעולם הפירוד, על ידי שנכנסה הנשמה לתוך גוף גשמי וזה נראה כאילו הוא דבר נפרד לגמרי, ורצון ה' הוא שנוכח על ידי מעשינו שאנו בעצם חלק ה' עמו, ואין שום דבר שמסתיר אותו באמת. ואין דבר בעולם שיכול להפריד באמת אותנו ממנו יתברך.

נאמנות – יסוד ה'שלום בית'

בא השי"ת ומחזר 'כביכול' אחר 'אבידתו', מי הוא זה אשר ימצא ויגלה אותי בעולם, ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מחר פארן' וכדברי חכמינו שהלך הקב"ה לאומות העולם ושאל מי רוצה להיות העם שלי, להנשא לי כביכול, באו ישמעאל ועשיו, מי לא חפץ להיות עם הנבחר מיד שאלו מה כתוב בה, לכל אומה אמר ה' איזה ענין אחד ואמרו שאינם יכולים, לא מתאים להם, הם אינם מסוגלים לקבל על עצמם 'שידוך' כזה שכל ענינו ביטול העצמיות ל'בעל' לכן אמר להם ה' בדיוק את הענין שהוא 'כל עצמו של אביהם', הם אינם הבן זוג האמיתי שנברא להיות מי שמגלה שיש רק ה' בעולם, הגיע

1. וכדוגמת זה ב'משל' אדם הראשון היה מחזר על כל בעלי חיים, ולא מצא לו עזר [כנגדו, דייקא כמבאר] כמו כן הצעת התורה לאומות העולם שהם כחיות השדה עם הנמשל לחמור וכ'.

2. החידושי הרי"ם כתב שגם בני ישראל קבלו מצוה [אמנם לא אחד מתרי"ג אבל כזו] שמבטאת את הכל והיא מצוות הגבלה, שהוא היפך טבענו לעלות ולהתקרב לה' והיינו כי החלק נמשך בטבעו אל שרשו, ויתכן דדיקא בענין זה הם נבחנו כי הוא רמז על כל ענין תכלית הנבראים לעמוד דייקא

כל היצר הרע שלהם אנו מתבטלים
לרצונו ויש לנו מעלת ה'נאמנות'.

קורא הדורות מראש

לפעמים יכולה לעלות מחשבה
ליהודי: אם ה' היה יודע ממעשי
ושפלותי הנוראה לא היה בוראני, הוא
היה מוחק את היום הזה, זה טעות, ה'
ידע הבל 'קורא הדורות מראש', ראה
בדיוק מה יעבור עלי, 'צופה ומביט עד
סוף כל הדורות' ובזה דייקא הוא בחר.

כידוע הרבה עניני חתונה ונישואין
הנהוגים על פי חז"ל, אסמכוה על
קידושי עם ישראל בעת קבלת התורה
וכן במדרשים הרבה על כל עניני קבלת
התורה שהיו כדוגמת חתונה כמו
החופה – כפיית החר, וכן השושבינין
משה רבנו, ועוד הרבה.

כתוב בספה"ק (ראה קדושת לוי,
ליקוטים ד"ה חזייה) כי כל הילדים
שיבואו לעולם מהזוג הזה משתתפים
חופה, גם בקבלת התורה, שהיא

דוקא שעבוד מצרים היה הכנה
לבחירתנו לעם ה', היינו בבחינת 'את
ערום ועריה' הללו והללו עובדי ע"ז,
במ"ט שערי טומאה, אפילו מלאך
לא היה יוכל להיכנס שם, ורגע לפני
שנפלו לשער החמישים³ רח"ל דייקא
אז בחר בנו ה', מה קרה? וכי זו בחירה
נכונה לקחת כזו כלה חכולה ומסכנה,
וכי בצורה כזו ראויים להיות עם ה',
התשובה היא כן, דוקא בזה רוצה ה',
וחפץ שיגלו אותו גם במצב כזה.

מה כתוב בעשרת הדיברות? לא
תגוב, לא תרצה, וכו' הדברים הכי
שפלים, התורה לא מצוה 'היה מלאך'
אדבא, תהיה אדם⁴ עוסק בעניני
העולם, ושם תכיר ותגלה אותי, אצל
אומות העולם לכל עם יש לו 'מידה
אחת' רעה, וגם אותה לא הסכימו
לשבר, אנו בני ישראל יש לנו את
כל התכונות רעות ונטיה לכל ה'לא'
שנכתב בעשרת הדברות, שאם לא כן
למה כל כך הוזהרנו על כך, ולמרות

מרחוק, ומשם להכיר את הבורא, ותגלה מלכותו גם בתחונתוים.

3 וכן פירש האור החיים הקדוש (שמות ג' ח') וז"ל: מעתה כל שהיה ה' מוציא ישראל קודם זמן
כל שהוא היו ממעטים הברור והיו מתמעטים המושג [כמו שכתב למעלה כי לפי גדול היסורים
והשפלות כך משיגים אח"כ בקדושה] ולזה הוציאם בנקודה אחרונה של מ"ט קודם שיכנסו לנ' ולה
אמרו וגאלם מיד, [ועיי"ש שלעתיד לבד, לפני התיקון השלם באמצעות התורה יוכלו לתקן גם אם
יפלו בשער ה' ואז ספו תמו בחינת הטומאה].

4 מלשון אדמה ועפר הנחות ביותר, ודייקא על יד התפך לבחינת אדמה לעליון.

שנראה נפרד מיחידו של עולם, רק על ידי הרצונות והנטיות לכיון מטה שנטע ה' באדם זכינו למציאות של חלק אלוק שיכנס בגוף הזה, החומריות היא זו שהביאה את המושג בחירה, שרק על ידי עובי הגשמיות, נהיה המציאות שהדבר אינו ברור שאנו והבריאה כולה היא אחדות ה', ובוה בחר ה' כמדובר.

אדם כי יקריב מכם

כמבואר לעיל (חלק ו) היסודות הגשמיים שמבאר כאן, הם הם צורות שונות של חומריות, מידת הכעס זה מיסוד האש, התאוות מיסוד המים, הוללות ודברים בטלים הם מיסוד הרוח, העצבות מיסוד העפר, וכמבואר שכל אדם יש לו 'בהמה אחרת', גם בקרבנות יש כמה סוגי בהמות שור פרה כבש עז, כל אחד לפי ענין הפגם, והדבר שהוא בא לכפר ולתקן, כך גופות של בני ישראל הם מכל מיני 'בהמות' שיש כוונה מיוחדת בכל אחד ואחד.

ומבואר בזה ענין הקרבנות דאיתא בזוהר הקדוש⁵ (תיקוני זוהר תיקון ל"א)

ה'חופה' כל הנשמות שעתידין לבוא בכלל ישראל היו שם, גם הגרים שעתידין לבוא הנשמות כולם קבלו התורה ונבחרו על ידי השי"ת להיות לו לעם נחלה, והיינו כל אחד כמו שהוא כידוע שאין דעות בני אדם שוות ואין יום דומה לחבירו שבכל מצבים שרק ייתכנו במציאות, עליות וירידות ונפילות וקימות ככולם יגלו את מציאותו.

אפילו שלפי מציאות המאורעות בכלל ישראל נדמה לפעמים שיש מציאות גירושין חלילה, וכן סוכרים הגויים, שכמו שבנישואי איש ואישה יש אפשרות של גט רח"ל הם טוענים שזה מה שקרה אחרי חטא העגל עפרא לפומייהו, יתכן וכך אכן זה נראה מבחוץ, כי לגבי הגוף, החלק הגשמי הנפש הבהמית, היו קידושי ונישואי עם ישראל באופן וצורה של 'בחירה', הן בזה ששאל ה' לאומות העולם, והן בזה שבא בדרך שהיה צריך הסכמת בני ישראל,

כדוגמת זה אם אין נפש בהמית אין חלק אלוק, כי אין שום דבר המבדיל בין החלק לכולו, וממנו בא החילוק

5 נשמה ונפש כשאדם מתחייב בחטאים והם מתגברים על האיברים נשמת חיים מסתלקת מהגוף והנפש נשאר, וכי עיי"ש

כי בשעת עבירה מסתלקת הנשמה הקדושה ונשאר רק הנפש הבהמית היינו חיות הגוף לבד שהיא מסט"א כמבואר לעיל, והיא זו הבהמה הירודה שעשתה את העבירה לא הנשמה, לכך מביא קרבן ומעלהו לה' כאילו הבהמה שלו נשחטת בפועל.

ויומתק יותר, על פי היסוד הגדול מהבעש"ט הק' במקום שמחשבתו של אדם שם הוא⁶, אדם שחטא הוא פשוט נהיה בהמה, הבעש"ט הק' עשה פעם עליית נשמה, ועלתה בת שחוק בפניו, שאלו תלמידיו מה ראה על ככה, פעל הבעש"ט הק' שגם הם יראו מה שהוא ראה, והנה נגד עיניהם שור חבוש בשטריימל יושב בסעודת שבת ואוכל מרק... הראש שלו היה כל כך שקוע בשוורים, בעצם הוא הראה לתלמידיו איך רואים יהודי זה בשמים.

האדם בחטאו הרי הוא פשוט נהיה בהמה, שור, תור, או בן יונה, כל אחד לפי סוג העבירה, [ולפי זה יש כמה סוגי קרבנות שמביא], האדם הרי נברא לעבוד את ה' אם הוא נכשל

ונמשך אחר הבהמה שלו ומגבירה על נשמתו, מצד הסברא לכאורה הוא איבד את זכותו לחיות, הרי הוא מתנהג כבעל חי שאינו עושה רצון בעליו שעדיין לשחיטה, וכן אמרה החכמה 'מי שחטא ימות', הוא נברא בשביל לעשות רצון קונו ואינו עושה זאת, אזי מה בינו לשור מרדן? שבעליו לוקחו לבית השחיטה חלילה.

ובכל זאת התורה הקדושה תורת חסד נותנת לאדם תרופה 'יביא קרבן ויתכפר', יהודי החוזר בתשובה מביא בהמה שהיא בדוגמת הנפש הבהמית, ומתוודה וסומך ידיו עליו כאומר בהמה זו תמורת 'בהמה' זו, ושוחטים אותה, ועל ידי שברון לבו כשרואה כל מה שהיה הוא צריך לעבור נהיה גופו נקי ואז יכולה הנשמה לחזור.

6 חידוש זה הוא מפורשי עבודת ה' וגם בצד הקדושה קיים יסוד זה, נתאר לעצמנו שור חושב על הקב"ה בעצם יהודי המסובב בנפש הבהמית שחושב במושכלות, ודברים עליונים הוא בעצם נמצא למעלה.